

umljivo, ker ga stane novo šolsko poslopje okoli 25.000 gl. G. dop. trdi tudi, da je šola v Gabrji na samoti, in ker g. učitelj ni tam prebival, ter so bili otroci posebno od 12—1 ure sami sebi prepuščani, bila bi se prav lahko kaka nesreča zgodila po otrocih med seboj, po pijančih, hudobnem človeku ali drugače. To ni res, da je bila šola na samoti, ampak na lepej, ravnej in suhej okrajnej cesti, ter je imela sosedo, in par minut od šolske „vile“ je še precej velika vas Tlake. Tudi šolska soba je bila v Gabrji sposobnejša nego v Rogaci v hiši št. 30. Izmišljeno je tudi, da je bila šolska mladež od 12—1 ure sama sebi prepuščena, kajti, kakor je znano, je na tej šoli poldnevni poduk — ergo ob 12 odide višja skupina domu, a nižja še le ob 1 uri pride v šolo, po tem takem od 12 do 1 ure je le par otrok v šoli bilo. Je pa tudi mogoče, da bi učitelj pri težkem delu brez hrane celi dan ostal? G. dop. omenja tudi, da je učitelj užival 137 gl. 50 kr. odškodnine za stanovanje. Kakor je dopisniku znano, je učitelj 5 let odškodnine za stanovanje krajnemu šolskemu svetu daroval, in bi bil tudi z naprej, ko bi mu ne bili nekateri prijatelji šole polena pod noge metali. G. dop. očita, da učitelj ni hotel šolske mladeži k sv. mašam voditi. To je storil za tó, ker se drži postav in ukazov na tanko. Gabrje je od cerkve 2075 m. oddaljeno zaradi tega po sklepu okr. šolskega sveta bi se bila morala šolarska sv. meša $\frac{1}{4}$ na 9 začeti, a to se ni nikoli zgodilo, ampak vselej $\frac{1}{4}$ ure ali še več kesneje. Pri kom tiči pogrešek? Dalje poroča, da so stariši svoje otroke h krščanskemu nauku nemarno pošiljali, drugače pa so šolo še precej redno obiskavali. Da niso bojda nekateri otroci k uram g. kateheta dohajali, to je v resnici slabo znamenje. G. dop. tudi krivo poroča, da je kedaj krajni šolski svet šolo v Rogaci kupil, ampak le gg. Mikuš, Železnik in Gobec so jo kupili brez dovoljenja in brez vsake seje, kajti to svedoči odlok slav. okr. glavarstva od 5. febr. št. 2005 s katerim rekurentom naznanja, da kupljena hiša ostane kupcem, in le z dovoljenjem davkoplačevalcev sme jo občina kupiti. K zboru 22. marca je prišlo 90 posestnikov. Toliko še nikoli! Od teh je glasovalo zoper zgoraj omenjeno trojico 78 posestnikov in za „personae gratissimae“ le 12. G. dopisniku pa je bil le Jurij Bele znan kot nasprotnik. G. dop. narisuje načelnika kot dobrotnika šole, in da je 120 gld. za popravilo stanovanja daroval. Je-li pa g. dopisnik račun videl? Meseca februarja je prišlo k seji kr. šol. sveta 5 udov, pri kateri bi se bil moral letni račun pregledati in potrditi, a vse zastonj. Bil je tako zmeden, velik in brez pobotnic, da so udje z glavami majali, ter so mu nekatere pote in vožnje prečrtali.

Iz Špitaliča. (Pomislek.) Človek rad bere dopise iz raznih krajev mile domovine, ako pa naleti na dopis iz svoje ožje domovine, oveseli ga to še čisto posebej. Tudi meni se godi tako in vesel sem, če naletim v „Slov. Gosp.“ na kake vrstice od nas. Ali v zadnjem številu sem našel precej obširen dopis iz Špitaliča in dalje, ko sem ga bral, manjše je postajalo moje veselje. Zakaj? Jaz sicer ne vem, kaj je resnice na stvari, ki se razpravlja v dopisu, ali toliko sodim, da ni bila zlobna volja pri srenjskih možeh, ko so oddajali ono zemljišče. Kar se tiče posebej župana, moram reči, da je mož, ki ima dobro voljo in pošteno srce; z njim se da vse poravnati, ako je le tudi na drugi strani dobra volja. V obče pa se dozdevlja meni, da se take reči, same na sebi malo vredne, najboljše poravnajo doma, ne da jih dobi svet — med zobe. Kratka pravda, najboljša pravda.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Nj. veličanstvo svitli cesar je prišel v torek, dne 2. aprila, za nekaj dni na Dunaj, potem pa se vrne še za čas v Pešto. — V drž. zboru so proračun naučnega ministerstva že vendar-le vzprejeli. Govorili so veliko gg. poslanci a spremenili niso proračuna v ničem. Slov. poslanci so dobro zavračali napadanje liberalcev, izlasti krepko pa še prof. Šuklje in kan. Klun. Sedaj se razpravlja že proračun ministerstva za drž. finance. Seja trpi sedaj od 10. ure dopoldne tje do 4. popoldne in to za tega voljo, da imajo liberalci časa za svoje dolge govore, ni pa že več lepo, tako dolgi so le-teh, človek bi skorej rekel, jeziki. — Grof Wurmbbrandt, dež. glavar v Gradci, ima srečo, kajti on je ob enem dež. glavar in drž. poslanec. V teh službah prisluži si že za sol — in grofu je še povrhu ni treba veliko, kajti v njegovih govorih je ne čuti človek veliko, vsaj zadnja dva v drž. zboru sta bila precej neslana. — Od Eisenerza na Gornjem Štajarji dela se nova železnica in imajo pri tem delu zaslužek najbolj delalci iz českih in poljskih krajev. — Liberalni poslanci za Koroško so jako medlo zagovarjali krivico, ki se dela slov. ljudstvu v ljudskih šolah, pa saj je ta krivica preočitna in človek se v resnici čudi, da je sploh mogoča. Tu bode pač treba grofu Taafeju seči nekateri gospódi v lase. — V labodski dolini bodo letošnje jeseni velike vojaške vaje in pravi se, da bode tudi svitli cesar vpríčo. — V Ljubljani odkrije se dne 30. junija spomenik „slov. pevca“, V. Vodnika, za to slovesnost dela poseben odbor že priprave. — Za „narodni dom“, ki se postavi svoje dni v Ljubljani, je že nad 70.000 gld. nabranih. Nekaj je to že, toda za tak „dom“ je še veliko premalo. — Učiteljsko društvo v

Gorici je sklenilo, da se ne meša v vprašanje gledé verske šole, češ, da nima uzroka za to. To je v resnici pametno! — Zgodovinski spomenik v Trstu se jako hvali ter je neki prav lepo delo. — Delalsko podporno društvo v Trstu ima 1164 udov in 19.240 gold. premoženja. Odbor je v rokah slov. mož. — V ogerskem drž. zboru je sedaj pri kraji besedičenje in rovanje o novi vojaški postavi. No Tisza si lahko sedaj oddahne. Mož je veliko trpel, najbolj za to, ker je bil mehkejši, skorej kakor vosek proti svojim rojakom, pristnim Madjarom. — Nekaj madjarskih mož je bilo une dni pri starem Kossuthu v Turinu. Starec je bolen in „čuti, da ga vabi v grob“ ter noče domov, menda zato ne, ker mu nihče ne ponudi — madjarske krone. — V Krakovem so odprli velikansko poslopje c. kr. pošte. Dobro je, če človek ne pozna zavisti.

Vunanje države. Sv. Očeta v Rimu prosite dve državi v Ameriki, Bolivia in Uruquay razsodbe, ker jima hodi navskriž pri mejah. To je pač bolje, kakor pa vojska! — V Italiji niso zadovoljni o tem, kar jim ponuja Crispi in njegovi tovariši, češ, da je največkrat le „kamen mesto kruha.“ Izlasti to jim ni več po volji, da minister zmerom „ščiplje“ kat. cerkev a drugje ne kaže mož nikjer, kaj kje premore. Tak je liberalizem, kjer koli se prikaže, njegovo delovanje ne seže dalje, kakor okoli cerkve. — Ministerstvo Tirard dela na to, da spravi generala Boulangerja pod ključ; sedaj ima že pravico, da ga dene na tožnjo klop, ali ne upa si še tega. Kaj pač, ko bi ga pri sodnji ne obsodili? Tedaj bi prišel pa general še le prav na vrh in ta misel dela strah pri gospódi, ki ima krmilo francoske republike v rokah. General pa jih v tem še kliče „na korajžo“, češ, da se nič ne boji sodnje. — V Anglijo pride te spomladi nemški cesar Viljem II, da obišče še svojo babico, kraljico Viktorijo. Pot je cesarju že pripravljaj Bismarckov starši sin, grof Herbert in pravi se, da je upanja za to, da pristopi Anglija k „zvezi mirú.“ — Ako umrje Hollandski kralj, ki že leži nekaj časa brez zavesti, bode zopet prepira dovolj in sicer za voljo vojvodine Luxenburške. Po volji bode to pač nemškemu kancelarju, knezu Bismarcku, saj že mož težko čaka, da pade le-to „zrelo jabelko“ na tla Nemčije. — Iz Nemčije mora vsak, kdor ni pristen Nемец in godi se izlasti Poljakom na Poznanjskem hudó ter jih gosposka le riva s posestev, da jih potem dobé Němci vroke. Vsled tega pa pomanjkuje ondi že delalcev in so ljudje lani, posebno v jesen že prav čutili to pomanjkanje. — Kdor hoče, lahko se sedaj prepričuje, da ruski car v resnici ne misli na vojsko, najmanj za voljo Bolgarije. — Železnico dela Rusija od Moskve skozi nižje dele Sibirije naprej do reke Amur, ki se izliva v

Tiho morje. Ta železnica pelje tedaj skozi Rusijo, kar je je v Evropi, skozi Azijo tje do morja. Take pač ne premore nobena druga država več. — Bolgarski knez, princ Koburg, se je zopet sprijaznil s svojim ministrom Stambulovom ali to mu malo pomaga, ako se drži Stambulov tudi poslej samo svoje volje. — Prejšnji srbski kralj, Milan Obrenović, se je podal preko Bolgarije v Carjigrad in ga je ondi turški sultan vzprejel v gostje. Od ondot pojde pa Milan v Jeruzalem. Za kraljico Natalijo pa pride menda vendar le čas, da se vrne v Srbijo, vsaj nekaj časa sem se sliši, da ji nova vlada, izlasti Tavšanović, ni več v tem na poti. V Belemgradu je dobilo avstrijsko poslaništvo novo kat. kapelo. — Nekaterim ljudem se dozdeva, da je Črnogorski knez preveč prijazno odgovoril Srbom, ko so mu naznanili slovo kralja Milana. No ali bi pa jim naj bil dal breo? — Na morji ob vzhodni Afriki pri Samojskih otokih je bila v dneh 16.—19. marcija strašna burja in je troje nemških in troje anglijskih velicij ladij pogreznila v morje. Veliko vojakov je vtonilo in škode ima samo Nemčija blizu 4 milj. mark. Na morji je nevarno življenje.

Za poduk in kratek čas.

Škofija in nadduhovniija Ptujška.

(Dalje.)

Domovina tega slavnega vladike je bila najbrž Grecija, kajti sv. Híjeronim poroča o njem, da je umel bolje grški, nego latinski jezik. Vendar pa ni nemogoče, da je bil rodom Ptujčan ter je dobival skrbnejšo odgojo v grščini, kakor v latinščini, čemur bi se po takratnih razmerah in običajih ne bilo čuditi. Odrasel si je izvolil stan govorniški, ki ga je nekako silil, da se je bavil in pečal z grškim slovstvom. Vendar preden se je vzobrazil za spretnega in zvedenega govornika ali zagovornika, bil je po božji previdnosti odločen za višjo službo cerkveno. Iz Grecije, — Raisp v svoji zgodovini Ptujškega mesta celo pravi: iz Aten, — bil je poklican v panonsko mesto Ptuj, da zasede tam škoflji tron. Umeščen je bil brezdvomno od Sremskega nadškofa, kajti Oglej je cerkvena metropola za Norik in sosednje dele Panonije postal še le po l. 442. ko je Srem bil od Hunov razdjan in je tamonjšna škofija prenehala.

V Ptujji je sv. Viktorin delal z apostolsko gorečnostjo. Nevtrudno si je prizadeval, da bi svoje ovčice v pravi veri dobro podučil in jih zmot obvaroval, krivoverce pa za resnico pridobil. Kamor ni segati mogla njegova živa beseda, segala je pisana ter užigala srca krščanska in navduševala za pravo prosveto. V